

# Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“

(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godinu „Objavitelju Dalmatinskomu“ i „Smotri Dalmatinskoj“ za Austro-Ugarsku Kr. 12.—; samoj „Objavitelju Dalmatinskomu“ Kr. 6.—; samoj „Smotri Dalmatinskoj“ Kr. 8.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmerno. Pojedini brojevi stojte 10 para, a zastareni para 20.

Ditana za predbrojbu, uz koja nema dotičnih sveta, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstite, uz koja nema prilicne preplatne, biti će povraćena. — Preplatite se salju poštanskim naputnicama. — Ručopisi se ne vraćaju, — Neplaćena se pisma ne primaju. — Pisma i novce treba šaliti Uredju Objavitelja Dalmatinskog u Zadaru.

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

## RAT.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

### Previšnje ručno pismo.

BEČ, 15. Cesar je izdao ručno pismo, u kojem kaže:

Dugi, ljudi rat nametnuo je svim državljanima teških žrtava. Da se koliko je više moguće čuvaju u buduće obitelji, koje su najviše pretrpele, od daljih udara, naregijuju, da niže naznačene vojničke osobe bojnog četa, u koliko nijesu po zvanju u tom staležu, budu upotrebljavane u takovim službama, što su sistemizovane za one koji su sposobni za službu na fronti, koje nijesu izložene neprijateljskom djelovanju:

Prvo: Sin koji je jedini preostao u jednoj obitelji, od koje su već poginula dva sina ili više njih umrli su od bolesti dobivene za vrijeme ratne službe.

Drugo: Otac šestero ili više djece neopskrbljene, za čije se izdržavanje on mora da brine.

Na kraju Cesar nalaže nadležnim vlastima, da odrede za provozanje ove naredbe.

### Cesar Karlo u Trentu.

BEČ, 15. Cesari Karlo, koji je dana 12. o. m. krenuo na tirolsku frontu, prispio je na podne u Trent, gdje ga je pučanstvo s oduševljenjem dočekalo. U vladarevo su pratinjci: ministar izvanskih posala grof Czernin, poglavica generalnog štaba barun Arz, poglavica operacijskog odsjeka vojnog višeg zapovjedništva barun Waldstätter, generalni adjutant princ Lobkowitz, generalni adjutant poglavica vojne kancelarije barun Marterer. Duteni su se pridružili Cesaru zapovjednik vojne skupine feldmarschal barun Conrad von Hötzendorf sa svojim poglavicom generalnog štaba i svom ostalom vojnikom pratinjom, vojni zapovjednik feldzajgmajstor Scheuchenstühl sa svojim poglavicama generalnog štaba, zatim ostali viši zapovjednici, koji su izravno potčinjeni zapovjedniku vojne skupine.

### Cesar Karlo na tirolskoj fronti.

TRENT, 17. Cesares doček na njegovom putu na tirolsku frontu bio je u Trentu, gdje je stigao dana 13. o. m. izvanredno oduševljen. Njegovom sjajnom vodstvu ima grad zahvaliti što ga rat nije izravno zahvatilo. Sutri dan Cesari se odvezao, prolazeći divnim krajem, na Folgarijsku visorovan, gdje je, kako je poznato, odnio svoje prve pobjede kao nasljednik prestola.

Cesar je najprije obašao zemljiste, na kojemu su se, za lanjske ofenzive borili osmi zbor i desno krilo 28.og zbor. Vladar je tumačio svoju pratinji položaj i spominjao svoje suborce. Zatim se odvezao na jezeru Caldronazzo, na čijim obalama pregleđao je čete, među kojim bili su mnogi, koji su se odlikovali u bojевima oko „Sedam Općina“. U taj mah prolezio je željeznički voz sa momčadi,

### DOBRIČINA.

od Paula Bourgeta.

Teška tramvajska kola, što se spuštaju od montarnih stanica do Arc de l'Étoile, samo što se nijesu krenula. Jutro je oštro i hlađano, pa nitko nije rad da ostane na polju, već svatko gleda da uhvati sjedalo u kolima. Samo je još jedno usko mjesto prosti; kad ugješ, pretposljednje na lijevo. S jošne strane sjedi neka omašna majstorica s crnom kožnjatom torbom na krilu, a s druge neki odlikovani starčić (bit će kako islužen časnik), kojemu se po trpkim usnicama, srđitim ličnim crtama i tvrdom plavetinom očnom viđi, da je neki svadljivac. I taj je starčić morao baš prvi da načne: „Ova kola kao da se danas ne misle kretati!“ Pa, upravo kada je po drugi put htio da tako pecne zagrizljivim glasom i kola se već pomalo stala maticati, opet se iznenada zaustave. Neki kratki debeljko, kojega je konduktur više turao nego li pušao, ugje. Jednom se rukom pričvršća na remen nad glavom, dok je u drugoj držao torbicu punu knjiga i već pozelenjelu od starine. Jednoga putnika očepi, drugome se spotakne o kojemu, frećem ižbije štit od kise i ruku i dokotura se tako nekako do starčića i majstorice. Rekavši: „Dopustite!“ (na koje nikome nije palo na pamet da odgovori), sjede izmed to dvoje strašnih susjeda. Starčić ga nemilo džagnu u rebra a majstorica ga prelijje svojim punanym tijelom. „Oprostite!“ reče očepak na lijevo, „oprostite!“ reče na desno, i dva mrkova povukše kasom užduž boulevard-a, u koji se naselje umjetnici, osređni bogataši i obrtnici. Po onim bezbrojnim sitničarskim dućancima prođavali se na tisuće kipci i gravire, što su prikazivali prvoga imperatora. — O, kako je ironija okrutna s posljednjim uspomenama na veličine zemaljske!

Naš se došljak namjesti, kako je znao; otvorio svoju dotrajalju torbicu i izvodi iz nje neko trideset listova, koji su bili savijeni po sređini i sa strane. Iz gornjeg kaputa, na kojem je zarakujivo bilo ka-

koja su, stojeći na prozorima, u svim jezicima klicala Vladeru. Cesar se povrati preko Pergine u Trent, prolazeći divnim planinskim krajem. Odatle krenuo je 15. o. m. u Bozen. U Vezzanu javio mu se vrhovni zapovjednik za svojim štabom. Zatim je Vladar prešao preko Sarche, gdje je pregledao čete iz područja tvrđave Rive. Nastavio je pak put u Tiene, gdje su mu se poklonili općinski predstojnici i svećenstvo iz velikog dijela Judikarija.

U tom kraju teško planinsko zemljiste pokazuje kako je dvostruko težak i vrijedan rad radničkih odjeljaka. U njihovim radovima vide se i žene i djevojke, među kojima ima ih i odlikovanih za hrabrost; one su obasute Cesara cvijećem. Ustaški radnici predali su Vladaru ogromnu kitu rulonista, križatice i alpskih ruža; Cesari su po klonili sliku svete Zite uokvirenu najlepšim i najvećim cvijećem rulonista.

Poslije oduljeg boravka u Dinzolu, Cesar se odvezao sa Adamellskih greda Rendenoskom dolinom u Madonne di Campiglio, odatle u Docašku dolinu. Kud je god prolazio, cesta je bila divno iskićena, dok narod i čete, koje se oporavljaju, ili obrazuju, ili stoje u pričuvi, oduševljeno su ga pozdravljali. Dovratio se zatim u Bozen preko Mendeskog Klanca, vozeći se mimo divnog kraja prečišćenih ruža.

LANDEK, 16. Jučer izjutra Cesari se odvezao preko Merana kroz Wintachgau u Pred a odavle Ortilski Ledenik. Automobil išao je mučno uz mnogobrojne zavojice ceste što vodi na Stilfser Joch, na domaku neprijateljske artiljerije i neprijatelju na vidiku, jer Trafaisku šumu drže Talijanci. Cesari je sašao s automobilu baš ispod klanca, pa je zakročio sve do pozicija pješadije, 600 koraka pred njim bio je neprijatelj. Odjedare, na malo stotina koraka od Vladara, doleti preko brda Scorluza šrapnel i prasnu, pak za njim tako i drugi. Vladar je međutim obilazio čete, koje zapremaju pozicije na Stilfser Jochu oko njega. Cesari se izvanredno zanima za paše i neprijateljske pozicije, zatim obagje i tabor pričuvā.

Vožnja navrh Stilfser Jocha, dugi cesarev boravak sa svojom svakako znatnom pratinjom u pozicijama, pak povratak jednim dijelom ceste, koji je neprijatelju bio na vidiku, sve je izgledalo opasnije nego dolazak; ipak nije se na tom putu ništa dogodilo. Popodne Cesari je prispio u Prad gdje je oslovio čete i primio, pak ponosno pučanstvo. Došao se tu zadržao po sata, nastavio je put u Landek, odakle se povratio u Beč.

### Jedanaesta bitka na Soči.

Izvještaji austrijsko-ugarskog glavnog stana.

BEČ, 18. Službeno se javlja:

15. septembra 1917.

Talijansko bojište:

Na jugu od Sela na Soči talijanski su zagoni osućeni. U južnom odsječku visoravn Bainšća-Sveti Duš neprijatelj je nanovo preuzeo svoje pokušaje da probije naše pozicije. Naše čete prevlađa u ljudim bojevinama iz bliza; Talijanci biju užbijeni.

Kod Gorice i na kraškoj visoravni artillerijski boji.

pade više talijanskih zagona. Brdo S. Gabrijel stoji pod teškom topovskom vatrom. Djelomični napadi Talijanaca bježu odbijeni.

U mjesecu avgusta oborismo bicima na jugo-zapadnoj fronti 31 talijansku letjelicu; za to vrijeme mi smo ih izgubili jedanaest.

BEČ, 16. Službeno se javlja:

16. septembra 1917.

Talijansko bojište:

Na jugu od Sela na Soči talijanski su zagoni osućeni. U južnom odsječku visoravn Bainšća-Sveti Duš neprijatelj je nanovo preuzeo svoje pokušaje da probije naše pozicije. Naše čete prevlađa u ljudim bojevinama iz bliza; Talijanci biju užbijeni.

Kod Gorice i na kraškoj visoravni artillerijski boji.

BEČ, 17. Službeno se javlja:

17. septembra 1917.

Talijansko bojište:

Na Soči preko cijelog dana na mahove živahan artillerijski boji. Kad se smrkljo, neprijatelj je po tri puta bez uspjeha napadao na jugu od Dodešća. Honvedski odjeli u zagonu u neprijateljske opkope iznijese zarobljenika i mitraljeza.

Doglavljač generalnog štaba.

Ostali izvještaji austrijskog i njemačkog glavnog stana od 15. 16. i 17. septembra nalaze se u „Objavitelju Dalmatinskomu“.

Izvještaji turskog glavnog stana.

CARIGRAD, 17. Glavni stan, 16. septembra:

Istočno od Revanduza naše su čete proširele jučer javljene uspjehe i protjerale neprijatelja iz dvije pozicije u klanцу što leži na sjeveru istoku od linije Baka-Kerva-Tajat.

Fronta u Kavkazu:

Na jugu od Vanskog jezera, neprijateljska je satnija pokušala da napane naglo naše straže, ali poslije okršaja od više sati bila je odbijena. Na drugom mjestu jedan bataljon, jedan eskadron i dvije mitraljeze napale su naše pozicije. Neprijatelj je isprva uspjeo da potisne naše čete i da prodre u našu prvu liniju; ali proinapadom bi uzbijen.

Izvještaji bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 16. Izvještaj generalnog štaba, 15. septembra:

Na Dobropolju bio je u našoj vatri uništen srpski odjeljak, koji je pokušavao da se otisne. Na desnoj obali Vardara, kod Altsaka, živahnja paljba između pomaknutih četa.

Na donjoj Strumi, kod Orlačkog mosta, engleska pješadijska skupina uzbijena je u klanju sa krvavim po nju gubicima.

Kući. Tu ima da četvoricu nastavi (instruiru), dva po dva. Poslije objeda prije tri sata, opet ođe na jedan sat u školu sv. Cecilije, odgojilište za djevojčice. Što je i tamo dobio mjesto, neka blagodari svojoj starosti. Još ima pet sati! Tri prije večere, a dva poslije večere — i bit će za ovaj dan gotov!

Tramwajska kola čas lete, čas se zaustave, pa opet pogiju, pa opet stanu, pa opet — pa opet —. Učiteljica pisala samo leti. Na jednom listu napiše *nd* (nije dobro), na drugom *gf* (grješka u francuskom jeziku), na trećem *og* (ortografske grješke). A popravljajući tako starci robiša privatne nastave sve misli, kako će mu se za taj posao platiti. Njegov nekadašnji drugar u Vanabostovu institutu, Claude Larcher, danas slavni pisac, pobrinuo se za svoga staroga prijatelja i našao mu posla kod neke Ruskinje, koja je došla u Pariz samo na neko vrijeme. Imala je siničić bilježog, nježnog, kojega je trebalo da nauči samo čitati i pisati, kako mu se u peru kazuje. Odilazio mu je četiri put nedjeljino, a da svaki sat je dobio tri reda francuske knjige, učilištu. Danas su mu posla kod neke Ruskinje, koja je došla u Pariz samo na neko vrijeme. Imala je siničić bilježog, nježnog, kojega je trebalo da nauči samo čitati i pisati, kako mu se u peru kazuje. Odilazio mu je četiri put nedjeljino, a da svaki sat je dobio tri reda francuske knjige, učilištu. Danas su mu posla kod neke Ruskinje, koja je došla u Pariz samo na neko vrijeme. Imala je siničić bilježog, nježnog, kojega je trebalo da nauči samo čitati i pisati, kako mu se u peru kazuje. Odilazio mu je četiri put nedjeljino, a da svaki sat je dobio tri reda francuske knjige, učilištu. Danas su mu posla kod neke Ruskinje, koja je došla u Pariz samo na neko vrijeme. Imala je siničić bilježog, nježnog, kojega je trebalo da nauči samo čitati i pisati, kako mu se u peru kazuje. Odilazio mu je četiri put nedjeljino, a da svaki sat je dobio tri reda francuske knjige, učilištu. Danas su mu posla kod neke Ruskinje, koja je došla u Pariz samo na neko vrijeme. Imala je siničić bilježog, nježnog, kojega je trebalo da nauči samo čitati i pisati, kako mu se u peru kazuje. Odilazio mu je četiri put nedjeljino, a da svaki sat je dobio tri reda francuske knjige, učilištu. Danas su mu posla kod neke Ruskinje, koja je došla u Pariz samo na neko vrijeme. Imala je siničić bilježog, nježnog, kojega je trebalo da nauči samo čitati i pisati, kako mu se u peru kazuje. Odilazio mu je četiri put nedjeljino, a da svaki sat je dobio tri reda francuske knjige, učilištu. Danas su mu posla kod neke Ruskinje, koja je došla u Pariz samo na neko vrijeme. Imala je siničić bilježog, nježnog, kojega je trebalo da nauči samo čitati i pisati, kako mu se u peru kazuje. Odilazio mu je četiri put nedjeljino, a da svaki sat je dobio tri reda francuske knjige, učilištu. Danas su mu posla kod neke Ruskinje, koja je došla u Pariz samo na neko vrijeme. Imala je siničić bilježog, nježnog, kojega je trebalo da nauči samo čitati i pisati, kako mu se u peru kazuje. Odilazio mu je četiri put nedjeljino, a da svaki sat je dobio tri reda francuske knjige, učilištu. Danas su mu posla kod neke Ruskinje, koja je došla u Pariz samo na neko vrijeme. Imala je siničić bilježog, nježnog, kojega je trebalo da nauči samo čitati i pisati, kako mu se u peru kazuje. Odilazio mu je četiri put nedjeljino, a da svaki sat je dobio tri reda francuske knjige, učilištu. Danas su mu posla kod neke Ruskinje, koja je došla u Pariz samo na neko vrijeme. Imala je siničić bilježog, nježnog, kojega je trebalo da nauči samo čitati i pisati, kako mu se u peru kazuje. Odilazio mu je četiri put nedjeljino, a da svaki sat je dobio tri reda francuske knjige, učilištu. Danas su mu posla kod neke Ruskinje, koja je došla u Pariz samo na neko vrijeme. Imala je siničić bilježog, nježnog, kojega je trebalo da nauči samo čitati i pisati, kako mu se u peru kazuje. Odilazio mu je četiri put nedjeljino, a da svaki sat je dobio tri reda francuske knjige, učilištu. Danas su mu posla kod neke Ruskinje, koja je došla u Pariz samo na neko vrijeme. Imala je siničić bilježog, nježnog, kojega je trebalo da nauči samo čitati i pisati, kako mu se u peru kazuje. Odilazio mu je četiri put nedjeljino, a da

## Izjava o republici.

DETROGRAD, 18. Vlada je izdala ovo služb. saopćenje: Buna Kornjova je potlačena, ali metež što ga je unijela u redove vojske i zemlje je velik, lznova prijeti smrtna opasnost domovini i njenoj slobodi. Smatrujući potrebnim da se ustanovi politička forma vlade u zemlji i uslijed oduševljene simpatije za republikanske misli što su se tako jasno pokazale na moskovskoj konferenciji, izjavljuje provizorna vlada, da je politička forma vlade u Rusiji republikansku i zato proglašuje Rusiju kao republikansku državu. Nužna potreba odlučnih mjeru da se uspostavi uzdrmana državna vlast, potaknula je provizornu vladu, da preda svu svoju vlast petorici ministara sa predsjednikom na čelu. Provizorna vlada sebi stavlja kao glavni zadatak da uspostavi u državi opet red i obnovu bojne sposobnosti u osvjeđenju, da samo okupljanje svih životnih sila zemlje može izvući domovinu iz teškog položaja, u kojem se nalazi. Vlada nastoji da se usavrši, pozivajući u svoje redove zastupnike svih onih elemenata, kojima su interesi domovine nad one privatne, ili stranačke. Provizorna vlada je svjesna, da će jo naskoro uspijeti potpuno provesti svoju zadaču.

## Jedanaesta bitka na Soči.

### Talijanski glasovi a dojakošnjim uspjesima.

«Avanti» piše vrlo pesimistički o ratnom položaju Italije, te misli, da bi bilo varati narod, kad bi se htjelo i nadalje tajti talijanskog javnosti neušpješi 11 sočanske bitke. Cilj, koji je imala talijanska vojna uprava kod sadanje ofenzive, bio je bez sumnje osvojenje Trsta, te mora se priznati, u natoč lokalnim uspjesima, koje je postiglo talijansko oružje, da su Talijani isto toliko daleko od Trsta kao i na početku rata.

«Corriere della Sera» istupa protiv onih nestripljivih elemenata koji su željeli vidjeti pozitivan uspjeh t. zv. talijanskih pobeda, pa veli, da ratovanje karo što je potrebno na Soči, iziskuje mnogo ljudi i neizmerno mnogo ratnoga materijala, i hrane svake vrsti. Svaki korak naprijed donosi neugodnosti, budući da se napredovanje četa, topova i skladista mora obavljati na neprijateljskoj mreži cesta i u brdotivom kraju, koji neprijatelji tuče iz topova. Neprijatelj svakim svojim korakom unatrag približava se svojoj bazi, koja mu neprestanò dozvoljava to veće pojačavanje svoje otporne snage. Konačno list završuje ovako: Uza sve te poteškoće postigla je talijanska ofenziva, da je onemogućena velika austrijska protu-ofenziva protiv talijanskih položaja na srednjem Soči i kod Gorice.

### Krizu u Italiji.

Listovi «Messaggero» i «Secolo» koji su blizu ministru Bisolati tvrdile, da su u zadnjem ministarskom vijeću izbile bitne opreke među Bisolatiem i njegovim prijateljima sa skrajnje ljevice, kao i među ministrima koji su blizu Salandri na jednoj strani i ministrom predsjednikom Boselliem ministrom unutrašnjosti Orlando i drugim ministrima na drugoj strani. Pristalice Salandre osjetili su se osobito neugodno dirljuti turinskim nemirima prošlog kolovoza. Današnje ministarsko vijeće dovest će po svoj prilici do kabinetске krize jer više ministara kani odstupiti.

### Talijanski socijalisti za saziv parlamenta.

Društvo vijestima lista «Avanti» predalo je 60 socijalističkih komorskih zastupnika ministru predsjedniku memorandum u kom se zahtijeva bezodvlačni saziv parlamenta, ne bi li se tako zapriječila izvanparlamentarna vladina kriza.

### Nemiri u Italiji. U Turinu pucaju iz mitraljeza na rađenice.

BERN, 17. «Berner Tagwacht» piše: U Turinu sve jednakom vlada opasno stanje. Za bojeva po ulici između vojnika i radnika, pješadija i bersaljera nije htjeli da udare na radnike. Na to po nalogu vlade, stupile su u boj mitraljeze, te je 10 radnika ubijeno i više stotina njih ranjeno. Vlada je vrlo mnogo osoba dala zatrutki. Svi su radnički vojge uapseni. 20.000 radnika automobilske tvornice «Fiat» pet su dana besposlučili.

### Talijanska granica zatvorena.

LUGANO, 16. Talijanska je granica zatvorena. Zašto i dokad će biti zatvorena ne zna se.

### Stockholmska konferencija.

STOCKHOLM, 16. «Aftablenader» piše, da će skandinavsko-holandski odbor, koji je dovršio vjećanje sa ruskim delegatima, objaviti sutra jedno saopćenje, po kojemu konferencija neće se nikako sastati prije konca decembra, nego tek u januaru 1918.

## Pogodnosti očevima koji su na fronti.

BEĆ, 15. Javljaju iz stana ratne štampe: Da se ustanove osobe o kojima se radi u smislu prev. zapovijedi od 11. rujna o. g. ima se ovako postupati: Svojta, odnosno gdje imade samo malodobne djece, općina, ima podastrijeti kratku molbenicu političkoj oblasti prve molbe uz prilog izvjesnice o obiteljskim prilikama. U molbenici ima se navesti točno, kuda je dodijeljena osoba o kojoj se radi, dakle četno tijelo, doknadno tijelo, zavod i. d. a, kod onih, koji se nalaze kod vojske na ratištu i broj bojne pošte. U slučajevima, gdje se ne bi mogla priložiti izvjesnica o obiteljskim prilikama ili gdje u ovoj ne bi bili sadržani svi potrebiti podaci (na pr. posljednji slučajevi smrti, porodi), imaju se priklopiti drugi vjerodostojni dokazi. Politička oblast ima podatke i molbenice preispitati, njihovu ispravnost potvrditi, te molbenicu čim prije i direktno otpusiti namjesništvu, koje je u njoj navedeno. Svaka osoba, koja se ima upotrebiti prema netom saopćenim odredbama, ima od odlučujućeg mjeseta dobiti u tu svrhu legitimaciju.

BEĆ, 15. rujna. Ministar rata odredio je: Molčad godišta 1867./1868. ima se bez razlike stepena svoje službene sposobnosti od sad upo-

trebljavati samo u unutrašnjosti zemlje. Molčad ovih godišta ne smije se nititi za izmjenu niti za doknadu slati vojski u polju. Nadalje će se u buduće molčad, koja s polja dolazi u unutrašnjost zemlje, koja pripada godištinama 1867./1868. prije svega upotrebiti za to, da mlagu molčad u unutrašnjosti zemlje sposobnu za službu na fronti zamjeniti.

## Česarska patentna o državnoj vlasti u Kraljevini Poljskoj.

Cesarska patentna od 12. o. m. o državnoj vlasti u Kraljevini Poljskoj sadržava ove članke:

Članak I. 1. Vrhovna vlast u Kraljevini Poljskoj prenosi se na regentsko vijeće, dok je ne preuzme kralj ili regent. Regentsko vijeće sastoji se od 3 člana, koje postavljaju vladari okupacionih vlasti. Vladini akti regentskog vijeća trebaju supotpis odgovornog ministra-predsjednika.

Članak II. 1. Zakonodavnu vlast vrši regentsko vijeće, uz sudjelovanje državnog vijeća kraljevine Poljske, prema ovoj patenti i prema zakonima, koji će se prema tomu izdati. 2. U svim poslovima, kojih uprava još nije prepustena poljskoj državnoj vlasti, mogu se iznositi zakonodavni prijedlozi u državnom vijeću same s odobrenjem okupacionih vlasti. U tim poslovima može, uz organe kraljevine, do daljnje određivati naredbe sa zakonskom moći i generalni guverner, ali samo pošto je sašao i državno vijeće. Osim toga može generalni guverner izdavati naredbe sa zakonskom moći, prijevo potrebne, za očuvanje važnih ratnih interesa, a može naložiti njihovo obvezatno obnaravljivanje i provagjanje i po organima poljske državne vlasti. Naredbe generalnog guvernera mogu se samo onim istim putem ukinuti ili promjeniti, kojim su izdane.

Članak III. Državno vijeće sastavit će se prema posebnom zakonu, što će ga izdati regentsko vijeće uz privolu okupacionih vlasti.

Članak IV. Zadatak sudovanja i uprave vršiti će poljski sudovi i oblasti u koliko su prepušteni poljskoj državi, a inače, dok traje okupacija, organi okupacionih vlasti.

Članak V. Megijunarodno pravno zastupanje kraljevine Poljske i pravo sklapanja međunarodnih ustanovenja moći će poljska državna vlast vršiti istom kad se svrši okupacija.

Članak VI. Ova patentna stupa na snagu čim se postavi regentsko vijeće.

Graf Szepticky, pl. Beseler.

## Novi zakon o vojničkim potporama.

Poskupac glavnih novata.

B. Postupak.

1. Prijava.

Sada su ovlašteni da se prijave: zastupatelji (ne samo zakoniti zastupatelji) onih koji imaju pravo na prinos, prijedložne agencije sa javnim karakterom, na primjer gospodarske prijedložne agencije, zadruge za opće dobro ili zanatsku društva (rudničarska) kojima je pozvanik pripadao.

Prava, koja bi se prijavila kasnije od dva mjeseca pošto je dotični istupio iz službe, ili kasnije od šest mjeseci, pošto je osoba, koja to pravo traži, obaznala iz «popisa gubitaka» ili na koji drugi vjerodostojni način, da je dotičnik umro ili nestao, poskrbovno će ih povjerenstvo bez daljeg postupanja odobjati.

2. Promjene u sastavljanju poskrbnog povjerenstva.

Broj članova poskrbnih povjerenstava povisuje se od 3 na 5. Uz ona 3 predstavnika vlasti, koji su se na dosadašnji način pozivali, dolaze sada 2 predstavnika pučanstva, koje će odrediti poglavice političke vlasti. Pri njihovu pozivanju imaju se: a) uzimati u obzir staze koji su u odnosnom kraju najčešće zastupani (poljodjelstvo, obrt, trgovina, industrija) i to tako, da iz svakog od tih staze budu po 2 predstavnika pozvana, i b) uzimati u obzir najvažnije organizacije tih staze.

Dok nova povjerenstva ne budu konstituisana, poslovate dosadašnja, koja pak treba da upogled postupka primjenjuju, počevši od 1. augusta 1917., odregijevanje novoga zakona.

3. Izvijaji, pravo na saslušanje, obrazloženje uskratnih rješavanja.

a) Rasuditi o tome, da li je izdržavanje jedne osobe ugrožavano, smije se jedino pošto su se službeno konstatovale sve činjenice koje su mjerodavne za prosuđivanje pitanja (pitanje o poskrbnoj ovisnosti i pitanje da li prestaje zarada ili je tako smanjena, da je izdržavanje ugrožavano).

b) Ako izvijaji ne odgovaraju podacima stranaka pa su po njih nepovoljno ispalni, to treba da ih se predoče strankama, da se izraze i daju novih dokaza. (Radi zgodnosti prije nego se spis prije poskrbnom povjerenstvu).

c) Uskratne presude treba da se obrazlože navođenjem mjerodavnih činjenica i da se dostave pismeno.

4. Utok i obnavljanje postupka.

Protiv presude kotarskog poskrbnog povjerenstva može se prikazati utok kod kotarskog poskrbnog povjerenstva za zemaljsko poskrbno povjerenstvo, i to u roku od 60 dana otkad je presuda bila uručena. Na isti način može se prikazati utok na ministarstvo za zemaljsku obranu protiv presude zemaljskog poskrbnog povjerenstva, kad ovo odluci u prvoj molbi.

Stranci koja hoće da se uteče, dopušta se da pregleda spise. Presude poskrbnih povjerenstava moraju sadržavati pouku o pravnim lijekovima, a u potvrdnom slučaju navodeći rok za utok i poskrbno povjerenstvo, na koje se utok ima učiniti. Dritužbe protiv pravomoćnih presuda zahtijevaju, kad sadrže novih stvarnih činjenica ili dokaznih prijedloga, da se nanovo ispituje činjenično stanje i da se nanovo presudi.

d) Kad novi zakon stupa na snagu; odnos prema pregašnjem zakoniku.

Novi zakon stupa na snagu dana 1. augusta 1917 i vrijedi za vrijeme dok ustraje sadašnji rat, odnosno, upogled slučajeva daljeg plaćanja, još za

daljih šest mjeseci, ako vojnička opskrba ne bude prije preuregjena.

Počevši od 1. augusta 1917. gubi svoju snagu zakon 26. decembra 1912. L. D. Z. br. 237; on je dakle za presude, koje se izrekli poslije 31. jula 1917. primjenljiv same upogled vremena koje je proteklo prije 1. augusta 1917. To isto vrijedi i za izrijekom ukinutu cesarsku naredbu 30. marta 1917. L. D. Z. br. 139. Sve naredbe, koje nijesu izrijekom ukinute, imaju se počevši od 1. augusta 1917. smatrati ukinutima, u koliko se ne slažu sa novim zakonom. Sa tim istim ograničenjem imaju se smatrat van snage i normalne odluke. Cesarska naredba 12. juna 1915. L. D. Z. br. 161, nije izrijekom ukinuta. Njen § 2 (državne prijedložne) ostaje dakle na snazi za sve slučajeve, u kojima § 4, stavka 3 novoga zakona ne odregjuje dalje plaćanje; to n. p. za invalidne dodoprifice po zvanju, za invalidnu momčad i ostalu invalidnu momčad, čija rodbina nema ni po novome zakonu pravo na poskrbni prinos; zatim za rodbinu žive ili poginule momčadi; napokon za osobe, koje su naznačene na tački § 2 ministarske naredbe 29. septembra 1915. L. D. Z. br. 288 (oni koji su dobrovoljno stupili u ratnu službu, njihova rodbina i zaostala, pa i inokosna, čeljad pozvana po zakonu o ratnim davnjima.)

D. Iz prijelaznih propisa.

1. Već dosugjeni poskrbni prinosi platiti se u prvoj polovini augusta 1917. samo u dojakošnjim mjerama.

2. Prijavljanje prava potrebito je samo onda, kad se povlašće dojakošnog poskrbnog prinosa — za jedine trajne nesposobne drugove u gazdinstvu pozvanika — odnosi na dvostruku mjeru ili kad se radi o zahtjevima osobama, kojima dosad nije poskrbni prinos pripao.

3. U svim slučajevima, u kojima se radi o povlašćenju dojakošnjeg poskrbnog prinosa na mjeru predviđenu u novome zakonu, poskrbni povjerenstvo treba da s uređa izvršne to povišenje, dakle ne čekajući da to stranke pitaju i da političke kotarske vlasti koje predlože.

4. Onima koji imaju pravo, a kojima pripada poskrbni prinos u punoj mjeri, plačaonice će, počevši od 16. augusta 1917. dakle od druge ise augusta, plačati u ime predviđaju poskrbni prinos povišen po novome zakonu. Ovo vrijedi za suprugu i zakonitu djecu pozvanih austrijskih državljanina, pak za one osobe koje to pravo imaju a koje su neposredno prije njegova pozivanja živjele u zajedničkom gazdinstvu sa pozvanim austrijskim državljaninom, u koliko je ova činjenica poznata plačaonici (mjeru dosadanju poskrbnog prinosa) ili ju je stranka (prijavna cedulja!) dokazala.

Prije predujmognog plaćanja, plačaonica mora da izvede privremeno odmjerjenje. Pri odregijevanju novih stavaka treba paziti, da je za jedinstvene stavke mjerodavno boravište onoga koji traži svoje pravo, naime gdje mu je to bilo, kad mu je pravo nastalo. Ako se to njegovo ondašnje boravište ne može odmah konstatovati, to se privremeno odmjerjenje ima osnovati na najnižemu stavku (1 kruna 60 para).

Za ukupnu mjeru poskrbnog prinosa više osoba, koje žive u zajedničkom gazdinstvu, ima se uzimati u obzir, u isplatašima što počnu 16. augusta 1917. svota od 12 kruna, i sami ova kao najviša granica.

I u slučajevima kad plačaonice privremeno odmjeruju prinos, mora poskrbno povjerenstvo da s uređa izvršne to povišenje po novome zakonu.

## DALMATINSKE VIJESTI

### Previšnja odlikovanja.

Njegovo se čes. i kralj. Apostolsko Veličanstvo premilostivo udostojilo pođiželiti viteški krst reda Frana Josipa s ratnom dekoracijom majoru Engelbertu Hranitzky, od zem. žand. zap. br. 9.

viteški krst za zasluge trećeg razreda s ratnom dekoracijom u priznanje izvrsna služovanja pred neprijateljem, kapet. korv. broda Cosimu conte Medici.

### Za prehranjivanje naroda.

Da obezbijeđi zemlju za slučaj kad bi, uslijed ratnih zapletaja, zapelj normalno dovoženje hrane u Dalmaciju, bilo je uspije preuzvišenom gospodinu namjesniku isposlovati od ministarstva ustanovljenje jedne pričuvne zalihe žita za Dalmaciju, te mu je u tu svrhu oðomah stavljeni na raspolaženje 750 vaguna žita, što odgovara kontingenca za dva mjeseca, i što će se č

noj akciji u  
nosti.  
er G.d.i.

menovao je  
Josipa Pri-  
ih na sa-

dničica «Dru-  
je počasni  
ccari a o-  
je osobito  
nog uzgoja  
s ljubavlju  
zaslugom g.  
orili su Dr.  
Sinić i op-  
je skupština  
čniku i ute-

oste listovne  
čkovini: Lu-  
ljanje obič-  
do 1000 kr.  
rnojgori za  
kao za po-  
g zaposjed-  
za odnosne  
povjedništvo

ovi etapni  
šin, Nikšić,  
Virpazar i

nje cijena  
l. d. z. br.  
og suškog  
ni od c. k.  
jedno c. k.  
ena sa sje-

sko okružje

Na čelu mu  
namjesni-  
kao pred-  
Regner-  
Bud-  
jetnik. Po-  
orno se tr-  
pođa Krsto  
Brčić, zatim  
vijecem  
vit. Trigari  
da izabrana  
Vicko Cras-  
nić, Frano

astanaka, u  
stosti određio  
te: mlijeko  
vatru i za  
roče, jaja i  
vanjem di-  
matve i za  
cijena bile  
drugih visi  
ma.

4, za tvrđa-  
0:70 za 100  
4 em pro-  
romjerom  
di tržnu  
ga K 11:74;  
U drugim  
žja: K 7:76;  
18:50. Za  
i u tržnoj  
0, K 18, u  
odnosno  
ugrim gla-  
28:86; K 18  
K 74 odn.  
radaji a u  
6, odn. K  
im glavnim  
, K 12:80 i  
posjećena)  
40%ni od-  
njina i Cres-  
za gragiu  
e od onih  
kubičnom  
od 25 mm,

Zadru za  
K 46 za 100  
govca para  
0 odnosno  
rgovca. Za  
kog a para  
u drugim  
velikog a

tembora) u  
dobji ispod  
bra do 15

za mjesec  
ara 30, za  
para 42.  
č para 44  
novembra  
odnosno  
uvrnu mje-  
8, 46 para,  
ra.  
a 1917 bile  
temelj za

odregiđivanje prodajnih cijena, što se imaju ustanoviti i oglasiti u pravilu prije nego počne prodaja na trgu i to od općinskih organa na to pozvanih. Za krumpire, što nijeći sačrani mogu direktivnim cijenama, vrijedeće će maksimalne cijene, što će ustanoviti c. k. namjesništvo. Za voće vrijede koliko se je reklo za povrće. Izuzete su bile jabuke, kruške i šljive, jer su za to voće bile udarene maksimalne cijene od c. k. namjesništva, i to: za jabuke velike K 1:50 za male K 1:35 kg, za kruške velike K 1:32, za male K 1:24, za šljive K 1:20 kg.

Za slanu ribu (srgele i skuše): cijene, što imaju da vrijede za cijelo zađarsko sudska okružje i za 1 bure (mulaču) od 56 kg «brutto per netto» (100 funti): srđele, za proizvajacu K 140, za velikog trgovca K 156; skuše za proizvajacu K 250, za velikog trgovca K 282. Za malog trgovca: srđele, K 4 za 1 kg, skuše, K 7 za 1 kg.

Bitnost direktivnih cijena sastoji se u tome, da

## KNJIZEVNOST.

### Redovna izdanja «Matica Hrvatske».

Javljuju nam iz Zagreba: Doštampana su već redovna izdanja t. zv. II. ratnoga kola, u svemu pet knjiga, pa će se odmah početkom listopada početi da razasiju povjerenicima «Matica Hrvatske», ali samo za one članove prinosnike, koji unaprijed uz članarinu od K 6 posluju i K 1:50 za poštarinu i otpremu, svega K 7.50. Uvez za svih pet knjiga, izragjen u platnu po nacrtnima slikarâ Tornislava Krizmana i Ljubomira Babića, zapada za II. ratno kolo K 8 (osam). Zakladnicima šalje Matica knjige samo izravno na njihovu adresu, pa je svaki član zakladnički dužan, da se sam prijavi, označivi točno svoju adresu, te da pošalje u ime otpreme i poštarine K 1:50. U II. ratnom kolu izlaze još redovna izdanja ove knjige: 1. Vjekoslav Klaić: Život i djela Pavla Rittera-Vitezovića; 2. Vladimir Nazor: Stotinena. Drice. 3. Dante Alighieri: Božanstvena komedija. Treći dio. Raj. Preveo i protumačio Ivo Kršnjavi. 4. Marin Begović: Novele; 5. dr. Oton Kučera: Gibanje i sile, crticé iz mehanike neba i zemlje.

Uz II. ratno kolo izdaje se «M. H.» kao varenna izdanja u svemu 9 knjiga, pa ih članovi prinosnici II. ratnog kola dobivaju uz snijenu člansku cijenu, dok zaliha traje. Isto tako imade mnogo neraspoređenih knjiga potpunogla I. ratnog kola kao i godišta 1907. i 1908.

### Vojnovićevo «Gospogja sa suncokretom»

u preradi Karla Vollmölleru stavljen je na ovogodišnji repertoare «Residenz-Theatra» u Berlinu.

### Per le famiglie più duramente colpite dalla guerra.

#### Autografo sovrano.

Sua Maestà i. e. r. Apostolica si è degnata di emanare il seguente autografo sovrano:

«La lunga ed aspra guerra ha imposto gravi sacrifici a tutti i cittadini dello Stato. Per preservare il più possibile da ulteriori sventure in avvenire le famiglie più duramente colpite, ordino che le persone militari sottoindicate e facenti parte delle truppe combattenti, in quanto non appartenenti al ceto militare di carriera, vengano adibite in quei posti di servizio sistematici per idonei al servizio nell'esercito in campo, che non sono esposti alla costante azione nemica:

1. l'unico figlio superstite d'una famiglia della quale già due o più figli siano caduti o siano morti in seguito a ferita riportata durante il loro servizio in guerra, in seguito a strapazzi di guerra o a una malattia contratta durante il loro servizio in guerra;

2. il padre di sei o più figli sprovvisti e al sostenimento dei quali egli sia chiamato a provvedere.

Di ciò informo ad un tempo il Mio Ministro della guerra, il Mio Ministro comune delle finanze per gli affari della Bosnia ed Erzegovina, il Mio Ministro per la difesa del paese, il Mio Ministro ungherese per la difesa del paese, il Capo dello Stato maggior generale, il Mio Comandante della Marina ed il Capo dei servizi di riserva per l'intera forza armata, i quali di reciproco accordo avranno da prendere le ulteriori disposizioni esecutive.

Reichenau, l'11 settembre 1917.

Carlo m. p.

Ed ecco in riassunto le disposizioni esecutive degli uffici militari centrali relative all'autografo sovrano:

Allo scopo di stabilire le persone contemplate dal sovrano ordine del giorno si osserverà il seguente procedimento:

I congiunti, rispettivamente là dove non esistono che figli minori i Comuni, presenteranno alle Autorità politiche di prima istanza una breve domanda, allegandovi il foglio di famiglia compilato giusta la modula 37 W. V. J. Dell'istanza sarà esattamente indicata l'incorporazione (corpo di truppe, corpo di riserva, istituto ecc.) della persona contemplata per essere risparmiata e, se si tratta di persone che trovansi nell'esercito in campo, si citerà pure il numero della posta da campo. Qualora non sia possibile produrre il foglio di famiglia o qualora in questo non siano contenuti tutti i dati necessari (per esempio: ultimo decesso avvenuto, nascite), vi si allegheranno altre prove degne di fede. Le autorità politiche controlleranno i dati dell'istanza, ne attesterranno l'esattezza e invieranno l'istanza quanto prima direttamente al Comando in essa indicato. A ogni persona che andrà impiegata nei sensi delle suesposte disposizioni l'autorità decidente rilascerà una relativa legittimazione.

#### Per i militi delle classi 1867 e 1868.

Il Ministero della guerra ha disposto che i militi degli anni di nascita 1867 e 1868 vengano d'or innanzi impiegati soltanto nel retroterra, senza distinzione del loro grado d'idoneità.

Militi di quelle due classi non dovranno essere mandati né a scambio né quali riserve all'esercito in campo, ma si ricorrerà invece a loro per lo scambio interno nel retroterra. I militi degli anni di nascita 1867 e 1868, che dall'esercito in campo giungono nel retroterra, verranno quindi adibiti per l'avvenire prima di tutto allo scopo di disimpegnare militi più giovani abili al servizio alla fronte, rimpiazzandoli con militi del retroterra abili al servizio.

Istočno i jugo-istočno bojište:  
Nema ništa da se javi.

Poglavnica generalnog štaba.

### Izvještaj njemačkog glavnog stana.

BERLIN, 18. Wolff-Bureau javlja:  
Veliki glavni stan, 18. septembra 1917.

### Zapadno bojište:

U Flandriji bilo je malih pješadijskih bojeva u kojima su engleski odijeljci, koji su napadali, mahom ubijeni tamo amo živahna artilerijska djelatnost.

### Istočno bojište:

U obliku oko Lucka, na donjem tijeku Zbrucica i u planinama na istoku od Kezdi Vasarhej-ly bio je neprijatelj mirniji nego u zadnje vrijeme. Kod

### Vojne skupine gener. maršala Mackensena:

Rumunji su izveli na zapadu od Seretha, a poslije izdašne pripreme vatrom, više djelimičnih napada kod Varnite i Muncelula, ali su im propali sa znatnim gubitcima. Na ušću Rimnicu u našim preduzećima, zarobistno nekoliko ljudi.

### Mačedonska fronta:

Nije bilo ovečih bojeva.

Prvi general kvartirmajstor Ludendorff.

### Sinočni izvještaj njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 18. na večer. U Flandriji jak artillerijski boj na istoku i jugo-istoču od Upresa.

Dred Verdunom oživjela je popodne borbenja djelatnost na istoku od Meuse.

Sa istoka ništa novo.

### Podoštren podmorničko ratovanje i zabrinutost u Francuskoj.

BERN, 18. Službena vijest pariskih novina kaže, da s obzirom na novi način ratovanja, što su Nijemci uveli za svoje podmornice, koje će sada u eskadraru operirati, treba očekivati, da će ova nova faza podmorničkog ratovanja biti osobito ozbiljna.

### Izvještaji bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 18. Glavni stan, 17. septembra.

U obliku Cerne, na istoku od Makedove, živaha topovska i puščana vatra. O ponoci neprijateljski pješadijski odjeljak pokušao je da zakoči naprijed, ali bi ubijen.

U okolicu Moglene naša je vatra ustavila engleske izvidničke odjeljke. Uostalom slaba borbena djelatnost.

### Metež u Rusiji.

#### Kornilov i drugovi mu u zatvoru.

AMSTERDAM, 18. Agencija Reuter javlja iz Petrogradra, 17 o. m. Javlja žicom iz Mohileva, da je poglavica generalnog štaba Aleksejev dao zatvoriti Kornilova i 23 sto generala što oficira; oni su sada zatvoreni u jednom hotelu, što se strogo čuva. Preslušavanje Kornilova svršće danas. Mohilevska posada izjavila je vladinom povjereniku, da ona nije učestvovala u pobuni, te moli, da je se pošlje opet na frontu ili u Solun.

#### Teški nemiri i neređi u Italiji.

LUGANO, 19. Agencija Stefani. Genova, Aleksandrija i Turin proglašeni su ratnom zonom. Po privatnim vijestima, koje se ne daju kontrolišati, nemiri i političko besposličenje bili bi šire zahvatili.

Teatro della guerra orientale e sud-orientale: nulla da segnalare.

Il capo dello stato maggiore generale.

### Bollettino del grande quartiere generale germanico.

BERLINO, 18. Il Wolff-Bureau comunica:

#### Grande quartiere generale, 18 settembre 1917.

Teatro della guerra occidentale: Sull'altipiano di Bainsizza Spirito Santo isolati attacchi nemici, intrapresi dopo forte preparazione d'artiglieria, furono respinti.

Teatro della guerra orientale e sud-orientale: nulla da segnalare.

Il capo dello stato maggiore generale.

### Bollettino dello stato maggiore generale austro-ungarico.

VIENNA, 18. Si comunica ufficialmente:

c18. settembre 1917.

Teatro della guerra italiano: Sull'altipiano di Bainsizza Spirito Santo isolati attacchi nemici, intrapresi dopo forte preparazione d'artiglieria, furono respinti.

Teatro della guerra orientale e sud-orientale: nulla da segnalare.

Il capo dello stato maggiore generale.

### Telegrammi della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

### Bollettino dello stato maggiore generale austro-ungarico.

VIENNA, 18. Si comunica ufficialmente:

c18. settembre 1917.

Teatro della guerra italiano: Sull'altipiano di Bainsizza Spirito Santo isolati attacchi nemici, intrapresi dopo forte preparazione d'artiglieria, furono respinti.

Teatro della guerra orientale e sud-orientale: nulla da segnalare.

Il capo dello stato maggiore generale.

### Teatro della guerra orientale:

Nell'arco intorno a Luck sul corso inferiore dello Sbrucz e nelle montagne ad est di Kezdi Vasarhely il nemico si mostrò più calmo che nel ultimo tempo.

Dresso il

Gruppo d'eserciti del maresciallo generale Mackensen

ad ovest del Sereth i Rumeni, dopo un'abondante preparazione a fuoco, pronunciaroni presso Varnite e Muncelul parecchi attacchi parziali che fallirono con perdite copiose. Alla foce del Rimnicul in alcune nostre operazioni furono fatti dei prigionieri.

Fronte macedone.

Nessuna azione combattiva di maggiore entità.

Il primo quartiermastro generale Ludendorff.

### Gravi disordini in Italia.

LUGANO, 19. L'«Agenzia Stefani» reca: Genova, Alessandria e Torino furono dichiarate zona di guerra.

Notizie private, pel momento incontrollabili parlano di disordini e scioperi politici che si estenderebbero anche ad altre regioni.

D. KASANDRIĆ odgovorni urednik.

Tiskarnica Č. k. dalmatinskog namjesništva.

### RINGRAZIAMENTO.

### Za „Crveni Križ“ - Pro „Croce Rossa“.

Prinosi godine 1917: — Oblazioni dell'anno 1917:

Vrboska, sakupljeno u općini prigodom isplaćivanja vojnih pripomoći K 299.70.

Sinj, sakupljeno u škrabici postavljenoj u kavani «Cetina» K 45.84.

Biograd, pohodajoci njemačkog tečaja doprinos za mjesec prosinac 1916. K 60.

Makarska, Uprava kontrolnog kotara financijske straze u Makarskoj K 117, za Crveni križ i za siročad palih na bojnom polju K 116; polovica za Crveni križ K 58; doprinješe: K 5: Boban Miho nadpovjerenik, po K 1:50: naslovni preglednici: Biluš Antun, Miočević Mate, Sonić Simun, Gabričević Nikola, Bržić Mate; nadstražari: Batina Detar, Brkanović Antun, Boljat Luka, Svalina Juraj, Davič Duje, Bajalo Josip, Babić Mate, Stažić Juraj, Leontić Ernest, stražari: Kljaković Simun, Skarica Marin, Marušić Silvester, Križanac Franjo, Velić Dujam, Baučić Nikola, Jurić Simun, Ricov Antun, Ribičić Božo, Rakitić Andrija, Žižan Ivan; po 2 K: nadpovjednik Bržić Mate i nadstražar Jurela Ivan i Stančin Detar, stražari: Filipović Lovre, Marić Jakov, Večernik

žari: Stančin Petar i Jurela Tomo; stražari: Filipović Lovre, Marić Jakov, Večernik Vjekoslav, Kanzija Savin, Romac Ivan; po 1 Krnu: nadstražar Bašlar Ivan i stražar Anarić Antun.

Biograd, na ponuku mjesnog odbora Crvene križe darovareš prigodom mladog ljeta 1917: Crkvinarstvo župske crkve u Biogradu K 5, Crkvinarstvo župske crkve u Turnu K 5; obrtno-potrošna zadržava u Đakšanima K 25.

Makarska, uprava kontrolnog kotara financijske straze za Crveni križ i za siročad palih na bojnom polju K 116; polovica za Crveni križ K 58; doprinješe: K 5: Boban Miho nadpovjerenik, po K 1:50: naslovni preglednici: Biluš Antun, Miočević Mate, Sonić Simun, Gabričević Nikola, Bržić Mate; nadstražari: Batina Detar, Brkanović Antun, Boljat Luka, Svalina Juraj, Davič Duje, Bajalo Josip, Babić Mate, Stažić Juraj, Leontić Ernest, stražari: Kljaković Simun, Skarica Marin, Marušić Silvester, Križanac Franjo, Velić Dujam, Baučić Nikola, Jurić Simun, Ricov Antun, Ribičić Božo, Rakitić Andrija, Žižan Ivan; po 2 K: nadpovjednik Bržić Mate i nadstražar Jurela Ivan i Stančin Detar, stražari: Filipović Lovre, Marić Jakov, Večernik

Vjekoslav, Kanzija Savin, po 1 K: nadstražar: Bašlar Ivan, stražari: Romac Ivan i Anarić Antun.

Korčula, c. k. strukovna škola za obrtno risanje, za mjesec veljaču K 4:64.

Biograd, Općinska štedionica K 20, Mjesni odbor Crvenog Križa od pohadjaoca njemačkog tečaja za mjesec siječanj K 60.

Trstenik, Bače Mato i Poljančić Dero čisti dobitak utjera prigodom pečenja rakije K 70.

Milna, općina, sakupila prigodom isplaćivanja vojnih pripomoći K 732:33.

Makarska, Uprava kontrolnog kotara financijske straze za Crveni križ i za siročad palih na bojnom polju K 116; polovica za Crveni križ K 58; doprinješe: K 5: Boban Miho nadpovjerenik, po K 1:50: naslovni preglednici: Biluš Antun, Miočević Mate, Sonić Simun, Gabričević Nikola, Bržić Mate; nadstražari: Batina Detar, Brkanović Antun, Boljat Luka, Svalina Juraj, Davič Duje, Bajalo Josip, Babić Mate, Stažić Juraj, Leontić Ernest, stražari: Kljaković Simun, Skarica Marin, Marušić Silvester, Križanac Franjo, Velić Dujam, Baučić Nikola, Jurić Simun, Ricov Antun, Ribičić Božo, Rakitić Andrija, Žižan Ivan; po 2 K: nadpovjednik Bržić Mate i nadstražar Jurela Ivan i Stančin Detar, stražari: Filipović Lovre, Marić Jakov, Večernik

Kostanje, žapski ured sasupio K 37; davoraš: Crkvinarstvo župske crkve K 10, Marušić Don J. 5; po 2 K: Tičinović Jure Vulin i Tičinović Ivo e. p. Ivana; po 1 K: Munić Mijo, Sarolić Ana, Juričević Mile, Tičinović Kate, Perić ud. Jela, Tičinović Stipe, Matijević Mate, Ledina Jakov, Tičinović Antica, Bojić Mandi, Bogić Ivo, Tičinović Dera, Matijević Marija, Dujmović Filipa, Mandišić Filipa, Gojsalić Mandi, Tičinović Mijo, i Bogdanović Kata.

Zadar, Uredništvo «Hrvatske Krune» sakupilo K 5.

Humac donji, župnički ured sakupio u decembru 1916 K 150.

Vrgada, Servadei Don Aleksandar župnik K 2:50, pokupljeno između župljana.

Korčula, C. k. strukovna škola za obrtno risanje, doprinos za siječanj 1917 K 11:26.

(Slijedi).

# „BLANKA“

Izvršujem naručbe najmanje jednog cijelog originalnog sanduka od 200 komada po okolo 20 dkg. - dok zaliha traje - po Kr. 55 svaki sanduk franko ovđe, i to samo ako mi bude unaprijed dostavljena odnosna svota.

**MARCELLO PATTIERA - Zadar.**



Jadranska banka  
podružnica Split

počam od

1. siječnja 1917

plaća na uložnim knjižicama

3<sup>3</sup>/<sub>4</sub> kamata.



## NAKLADA DOPISNICA

Skladište papira i kancelarijskih potrepština

### MERCUR E. Mikula - Zadar, ulica sv. Vida 11.

Nugja: Umjetničkih dopisnica i Ljubavnih od 5 do 15 h. — Školskih potrepština osobito Zadačnica. — Listova, Kuverata i Računa štampanih za trgovce. — Mape za pisma 10 kuv. i 10 listova crt. 20—25 h. — Feldpost 1000 komada Kr. 5—6. — Cigaretnog papira: «Riz Abađie» I. 60/100 Kr. 10.50, II. 100/100 Kr. 8.50. «Austria» 100/80 Kr. 4.50. «Samum» II. 120/80 Kr. 8.80. — Fotografskih potrepština. — Trgovačkih knjiga svake vrsti i veličine.

Emailliranih tablica za groblje sa i bez fotografije

= za dućane i za urede. =

Električna Baterija Kr. 1.40  
komplet Kr. 3.90.



Disači stroj Meteor Kr. 480  
također hrv. pismom.

Pečata od gume i mjeđi.

Novosti! Slika N. V. Cara KARLA I. u bojama, veličina 73×50, Kruna 3.50. Okvira svake vrsti i veličine jeftino. — Špaga od papira od 1/2 do 6 mm po kg. Kr. 7, 8, 9, sa gvozdenom žicom 3 mm/kg. K. 7.80.

POTPLATE od gume i od kože za postole, samo za trgovce i postolare na veliko.

## JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK

Agenturni, komisionalni i otpremnički posao. — Zastupstvo osjeguravajućeg društva «HERCEG-BOSNA». — Michele Truden, Trst. — Zastupstvo i skladište ugl. Tvrtke Miho Sez, Dubrovnik. — Preuzimlje narudžbe svakovrsnih modernih pečata iz gume i mjeđi za pečatni vosak i sve ostale pečatne predmje, sve uz tvorničku cijenu. Brza izradba. — Kupuje prazne vreće i plaća najvišom cijenom.

Vjekoslav, Kanzija Savin, po 1 K: nadstražar: Bašlar Ivan, stražari: Romac Ivan i Anarić Antun.

Korčula, c. k. strukovna škola za obrtno risanje, za mjesec veljaču K 4:64.

Biograd, Općinska štedionica K 20, Mjesni odbor Crvenog Križa od pohadjaoca njemačkog tečaja za mjesec siječanj K 60.

Trstenik, Bače Mato i Poljančić Dero čisti dobitak utjera prigodom pečenja rakije K 70.

Milna, općina, sakupila prigodom isplaćivanja vojnih pripomoći K 732:33.

Makarska, Uprava kontrolnog kotara financijske straze za Crveni križ i za siročad palih na bojnom polju K 116; polovica za Crveni križ K 58; doprinješe: K 5: Boban Miho nadpovjerenik, po K 1:50: naslovni preglednici: Biluš Antun, Miočević Mate, Sonić Simun, Gabričević Nikola, Bržić Mate; nadstražari: Batina Detar, Brkanović Antun, Boljat Luka, Svalina Juraj, Davič Duje, Bajalo Josip, Babić Mate, Stažić Juraj, Leontić Ernest, stražari: Kljaković Simun, Skarica Marin, Marušić Silvester, Križanac Franjo, Velić Dujam, Baučić Nikola, Jurić Simun, Ricov Antun, Ribičić Božo, Rakitić Andrija, Žižan Ivan; po 2 K: nadpovjednik Bržić Mate i nadstražar Jurela Ivan i Stančin Detar, stražari: Filipović Lovre, Marić Jakov, Večernik

Kostanje, žapski ured sasupio K 37; davoraš: Crkvinarstvo župske crkve K 10, Marušić Don J. 5; po 2 K: Tičinović Jure Vulin i Tičinović Ivo e. p. Ivana; po 1 K: Munić Mijo, Sarolić Ana, Juričević Mile, Tičinović Kate, Perić ud. Jela, Tičinović Stipe, Matijević Mate, Ledina Jakov, Tičinović Antica, Bojić Mandi, Bogić Ivo, Tičinović Dera, Matijević Marija, Dujmović Filipa, Mandišić Filipa, Gojsalić Mandi, Tičinović Mijo, i Bogdanović Kata.

Zadar, Uredništvo «Hrvatske Krune» sakupilo K 5.

Humac donji, župnički ured sakupio u decembru 1916 K 150.

Vrgada, Servadei Don Aleksandar župnik K 2:50, pokupljeno između župljana.

Korčula, C. k. strukovna škola za obrtno risanje, doprinos za siječanj 1917 K 11:26.

(Slijedi).

Ratni invalid traži se za privremeno uzničko nadziratelja kod Č. k. zemaljskog судa u Zadru.

Uvjjeti: da je po zanatu knjigovježa, plata 2.80 Kr. na dan i 25 Kr. na mjesec ratnog doplatka i odjelo po propisu. — Obratiti se na pokrajinsko povjerenstvo za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Ratni invalidi traže se za orkestar gradačkog kazališta u Varaždinu, i to: I. violinistu, I. violistu, I. čeliju, I. flautistu, I. oboistu, I. fagotistu i I. i II. cornetistu. — Uz ovu zaslubu mogli bi biti namješteni kao pisari, poslužnici ili što slična. Prijave: Pokr. dalm. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Ratni invalidi traže se za trgovac krovačkog pomočnika i vrtlara u Gružu (kod Dubrovnika). Uvjjeti: za trgovac krovačkog pomočnika: poznavanje hrvatskog i njemačkog jezika u govoru i u pismu. Beriva: 960 kr. na godinu, 100 kr. za službeno odjelo i oko 1000 kr. kao ovrhovoditelj općinskih nameta. Prijave do konca srpnja: Dalm. pokr. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Ratni invalidi traže se za trgovac krovačkog pomočnika i vrtlara u Gružu (kod Dubrovnika). Uvjjeti: za trgovac krovačkog pomočnika: poznavanje hrvatskog i njemačkog jezika u govoru i u pismu. Beriva: 960 kr. na godinu, 100 kr. za službeno odjelo i oko 1000 kr. kao ovrhovoditelj općinskih nameta. Prijave do konca srpnja: Dalm. pokr. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Ratni invalidi traže se za trgovac krovačkog pomočnika i vrtlara u Gružu (kod Dubrovnika). Uvjjeti: za trgovac krovačkog pomočnika: poznavanje hrvatskog i njemačkog jezika u govoru i u pismu. Beriva: 960 kr. na godinu, 100 kr. za službeno odjelo i oko 1000 kr. kao ovrhovoditelj općinskih nameta. Prijave do konca srpnja: Dalm. pokr. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Ratni invalidi traže se za trgovac krovačkog pomočnika i vrtlara u Gružu (kod Dubrovnika). Uvjjeti: za trgovac krovačkog pomočnika: poznavanje hrvatskog i njemačkog jezika u govoru i u pismu. Beriva: 960 kr. na godinu, 100 kr. za službeno odjelo i oko 1000 kr. kao ovrhovoditelj općinskih nameta. Prijave do konca srpnja: Dalm. pokr. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Ratni invalidi traže se za trgovac krovačkog pomočnika i vrtlara u Gružu (kod Dubrovnika). Uvjjeti: za trgovac krovačkog pomočnika: poznavanje hrvatskog i njemačkog jezika u govoru i u pismu. Beriva: 960 kr. na godinu, 100 kr. za službeno odjelo i oko 1000 kr. kao ovrhovoditelj općinskih nameta. Prijave do konca srpnja: Dalm. pokr. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Ratni invalidi traže se za trgovac krovačkog pomočnika i vrtlara u Gružu (kod Dubrovnika). Uvjjeti: za trgovac krovačkog pomočnika: poznavanje hrvatskog i njemačkog jezika u govoru i u pismu. Beriva: 960 kr. na godinu, 100 kr. za službeno odjelo i oko 1000 kr. kao ovrhovoditelj općinskih nameta. Prijave do konca srpnja: Dalm. pokr. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Ratni invalidi traže se za trgovac krovačkog pomočnika i vrtlara u Gružu (kod Dubrovnika). Uvjjeti: za trgovac krovačkog pomočnika: poznavanje hrvatskog i njemačkog jezika u govoru i u pismu. Beriva: 960 kr. na godinu, 100 kr. za službeno odjelo i oko 1000 kr. kao ovrhovoditelj općinskih nameta. Prijave do konca srpnja: Dalm. pokr. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Ratni invalidi traže se za trgovac krovačkog pomočnika i vrtlara u Gružu (kod Dubrovnika). Uvjjeti: za trgovac krovačkog pomočnika: poznavanje hrvatskog i njemačkog jezika u govoru i u pismu. Beriva: 960 kr. na godinu, 100 kr. za službeno odjelo i oko 1000 kr. kao ovrhovoditelj općinskih nameta. Prijave do konca srpnja: Dalm. pokr. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Ratni invalidi traže se za trgovac krovačkog pomočnika i vrtlara u Gružu (kod Dubrovnika). Uvjjeti: za trgovac krovačkog pomočnika: poznavanje hrvatskog i njemačkog jezika u govoru i u pismu. Beriva: 960 kr. na godinu, 100 kr. za službeno odjelo i oko 1000 kr. kao ovrhovoditel